

firmy do rozsudku (§§ 417 čís. 1 a 446 c. ř. s.) a že následkem toho prý neprávem rozhodoval o odvolání obchodní soud. Brání se proti důvodům odvolacího rozsudku, jakoby byl s doložkou souhlasil, a tvrdí, že nesouhlasil. Ale to jest lhostejno, neboť zmíněný dodatek může býti pojat do rozsudku nejen když se obě strany dohodly, nýbrž i když tak navrhovala jen jedna strana a soud to uznal za důvodné (§ 446 c. ř. s.). Ani v tom ani v onom případě nelze takovému dodatku odporovati (§ 446 druhý odstavec c. ř. s.). Tvrzení dovolání, že návrh žalobců byl učiněn opožděně, odporuje spisům, neboť byl učiněn při předposledním ústním jednání, tedy před skončením ústního jednání. Námitka nepřislušnosti odvolacího soudu, kterou žalovaný učinil při odvolacím ústním jednání (správně návrh po rozumu § 487 první odstavec c. ř. s., by přislušnost odvolacího soudu byla odmítnuta), nemohla již proto míti úspěch, že rozsudek prvního soudu obsahoval doložku podle § 446 c. ř. s. Ostatně žalovaný by patrně chtěl jen docíliti, by spor ze smlouvy rukojemské nebyl posuzován podle obchodního zákona, by se vyhnul důsledkům čl. 281 druhý odstavec a čl. 317 obch. zák., ale tomu by se nevyhnul ani při vyloučení řečeného dodatku, neboť použití hmotněprávních předpisů obchodního zákona v případech, kde jest jich použití (čl. 277 obch. zák.), nezávisí ani v první ani ve vyšší stolici na tom, zdali řečená doložka byla do rozsudku pojata, čili nic. Účelem § 446 c. ř. s. jest toliko zabrániti sporům o přislušnost soudu druhé stolice (§ 487 c. ř. s.).

Čís. 7930.

Z pojištění zůstavitele na prospěch »zákonitých dědiců« nevzešla pro obmyšlené společná pohledávka ve smyslu společného majetku, nýbrž jest každý z obmyšlených účasten podílem, jenž by na něho připadl při dědické posloupnosti ze zákona.

(Rozh. ze dne 30. března 1928, Rv I 1550/27.)

Zůstavitel František H. byl pojištěn na život dvěma pojistkami na 50.000 a 10.000 Kč. Obě pojistky zněly na zákonné dědice. Právoplatně bylo uznáno (viz rozh. čís. sb. n. s. 5662), že pojistky nejsou pozůstalostním jměním a že náležejí zákonným dědicům. Žalobou, o niž tu jde, domáhalo se šest dědiců po Františku H-ovi na pozůstalé vdově uznání, že peníze ze životních pojistek jsou společným vlastnictvím žalobců a žalované rovným dílem t. j. jednoho každého jednou sedminou a že žalovaná jest povinna trpěti rozdělení tohoto společného jmění a dáti souhlas k tomu, pokud se týče trpěti, by byla jednomu každému ze žalobců vydána jedna sedmina jmění v hotovosti. Žalovaná vznesla mezitímní určovací návrh, by bylo zjištěno, že jest mezi stranami právní poměr, podle něhož peníze ze životních pojistek příslušejí žalobcům jednou polovinou a žalované druhou polovicí. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** uznal podle mezitímního určovacího návrhu a žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Z úmrtního zápisu pozůstalostních spisů jest patrné, že zákon-

nými dědici jsou žalobci jako sourozenci zůstavitele a žalovaná jako pozůstalá vdova a spor jest jen o to, jakým dílem mají strany podíl na pojištěných sumách. Žalobci tvrdí, že i oni i žalovaná jsou k požitku oprávnění stejnými díly, každý z nich jednou sedminou, kdežto žalovaná si činí nárok na celou polovici podle § 757 obč. zák. Názor žalobců, že pojištěné sumy jsou společným majetkem obou stran a že jednomu každému z nich náleží jedna sedmina z tohoto všem jim společného jmění podle zásad 16. hlavy obč. zák., dlužno odmítnouti, neboť nejde o vlastnictví aniž jiná věcná práva, nýbrž jen o pojištěný kapitál, o pohledávku, jež náleží oprávněným určitým dílem a každý z oprávněných tudíž bez ohledu na ostatní svého podílu, ale jen tohoto, se může domáhati s výhradou, že neruší stejná práva druhých oprávněných. Žalovaná neporušila proto nároky ostatních zákonných dědiců, když návrh jejich, domáhající se výplaty pojištěné sumy v jiném poměru, než ona za správný uznávala, nepodepsala a souhlas k vydání bezpodmínečně nedala, ovšem předpokládajíc, že její tvrzení, že jí patří polovice pojištěné jistiny, jest správné. Soudní dvůr došel k přesvědčení, že žalované patří z obou pojištěných jistin polovice a že žalobcům patří jen druhá polovice, uváživ toto: Podle pojistek patří tyto zákonným dědicům. Užil-li zůstavitel při uzavření pojistek tohoto výrazu, chtěl tím, neustanoviv nic bližšího, označiti nejen druh osob, jimž pojistky mají připadnouti, nýbrž dal též na jevo, že se rozdělení pojištěné sumy mezi zákonné dědice má státi právě podle zásad o zákonné dědické posloupnosti. Kdyby tohoto úmyslu neměl, byl by ho musil naznačiti, neboť pro mínění, že dělení nastati má podle hlav, není v souzeném případě podkladu. Ostatně správnost tohoto názoru zřejmě podporuje znění § 133 (2) zákona č. 501/1917, které souzený případ přímo řeší. Ustanovuje se totiž: jsou-li dědicové ustanoveni jako obmyšlenci bez bližšího ustanovení, jsou v pochybnosti k požitku oprávněny osoby, jež dosáhnou dědictví podle poměru svých dědických podílů. Ze znění třetího odstavce tohoto § jest zřejmo, že se odstavec (1) a (2) tohoto § vztahuje právě na případy, kdy pojistná suma, jako zde, do pozůstalosti nepatří, což ostatně i samozřejmo, poněvadž, kdyby pojistné sumy do pozůstalosti patřily, nastalo by dělení podle zásad o zákonné posloupnosti již podle obč. zákoníka a druhý odstavec § 133 byl by proto zbytečným opakováním předpisu obsaženého již v obč. zákoníku. Vzhledem k tomu označení »zákonití dědicové« v pojistkách vymezuje nejen okruh osob oprávněných, nýbrž zároveň stanoví i podíl jednotlivých z nich k celku. Tvrzení žalobců, že žalovaná z nároku na pojistku a z řady zákonných dědiců jest již proto vyloučena, že byla ustanovena universální dědičkou závětí, kdež se o pojistkách zmínka neděje, jest neudržitelným proto, že jednak ani o žalobcích ohledně pojistky závěť nic nepraví, jednak proto, že právě pojistky ty vůbec do pozůstalosti nepatří, rozdělení jich mezi oprávněné neděje se v pozůstalostním řízení a jen co do výkladu slov »zákonití dědicové« používá se co do jich určení a výše podílu ustanovení dědického práva o zákonné posloupnosti a to ještě na základě výslovného ustanovení odst. (2) § 133 pojišť. zák. **O d v o l a c í s o u d n a p a d e n ý**

rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Zákonnými dědici po Františku H-ovi jsou vdova Marie H-ová (žalovaná) podle § 757 obč. zák. polovicí a sourozenci zůstaviteli (žalobci) podle § 736 obč. zák. druhou polovicí, tedy každý sourozenec jednou dvanáctinou celé pozůstalosti. Označení »zákonitým dědicům« podle obvyčeje poctivého obchodu (§ 914 obč. zák.) nelze jinak porozuměti, než že pojistitel chtěl obmysliti pojištěnými částkami manželku a své příbuzné tak, jak by byli poděleni podle zákona, kdyby byl nezanechal poslední vůle, v níž tím, že ustanovil svou manželku za svou universální dědičku, dal na jevo, že chtěl ji v první řadě podělit. Z toho patrně, že soud prvního stádu správně posoudil věc po stránce právní.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

S hlediska právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) odvolací soud nepochybil, uznáv, jak v napadeném rozsudku jest uvedeno. Z pojištění zůstavitele ve prospěch zákonných dědiců nevzešla pro obmyšlené společná pohledávka ve smyslu společného majetku, nýbrž vznikla pro každého obmyšleného jistá poměrná pohledávka a nelze mluvit o pojistných jistinách jako o společném majetku obmyšlených. Proto neuznal odvolací soud právem, že pojistné jistiny jsou společným vlastnictvím žalobců a žalované, a právem neuznal na rozdělení těchto jistin jako společného majetku. Pokud odvolací soud k mezitímnímu určovacímu návrhu žalované našel, že pojistné jistiny přísluší žalované jako vdově jednou polovicí (§ 757 obč. zák.) a žalobcům druhou polovicí, tedy každému jednou dvanáctinou (§ 736 obč. zák.), není tento výrok nesprávný. Odvolací soud správně uznal, že slovy »zákonití dědici«, pro něž pojistky znějí, nebyl jen označen okruh oprávněných, nýbrž i jejich podíl, to jest poměr, ve kterém pojistné jistiny obmyšleným připadají. Pro jinaký výklad, najmě pro výklad dovolateli hájený, že oněmi slovy byl označen jen okruh oprávněných a nikoli též podíl, takže obmyšlení mají stejné podíly, není opory a dovolatelé také nejsou s to proti onomu výkladu odvolacího soudu, který hovoří ustanovení § 914 obč. zák., uvésti něco podstatného. Vykladací ustanovení § 133 zákona ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. zák. se na projednávaný případ nehodí. Označení »zákonití dědici« není pouze označení »více osob« (§ 133 odstavec první uvedeného zákona) a označení to neznamena »dědice« (§ 133 odstavec druhý), kteří budou teprve určeni tím, že se jim dědictví dostane.

Čís. 7931.

Rekurs (v exekučním řízení), jenž neobsahuje rekursního návrhu, jest odmítnouti. Řízení podle §§ 84 a 85 c. ř. s. nemá tu místa.

(Rozh. ze dne 30. března 1928, R II 108/28.)